

TURTO DRAUDIMO NUO GAMTINIŲ JĖGŲ TAISYKLĖS (ERGO, TDGJT, 2002) NR. 007

Galioja nuo 1997 07 31, leidimas Nr. 00103

Papildymai ir pakeitimai registruoti 2002 06 19, leidimas Nr. 00696

Su papildymais ir pakeitimais galioja nuo 2002 07 01

1. Draudimo sutarties sudarymo tvarka
2. Draudimo sutarties šalys
3. Draudiminiai įvykiai
4. Nedraudiminiai įvykiai
5. Draudimo objektas
6. Apdraustosios išlaidos
7. Draudimo vieta
8. Draudimo vertė
9. Draudimo suma
10. Neišmokamoji suma
11. Draudimo įmoka. Draudimo apsaugos pradžia. Draudimo sutarties trukmė
12. Dvigubas draudimas ar draudimas padidintomis sumomis
13. Draudėjo ir draudiko teisės bei pareigos
14. Rizikos aplinkybės ir pokyčiai
15. Draudėjo pareigos draudiminio įvykio atveju
16. Žalos nustatymo tvarka
17. Draudimo išmokų apskaičiavimo tvarka
18. Draudimo išmokos apribojimai
19. Draudimo išmokos nemokėjimo pagrindai
20. Draudimo išmokos mokėjimo terminai
21. Atgaunami daiktai
22. Draudimo sutarties pakeitimas. Draudimo sutarties nutraukimas prieš terminą
23. Draudimas trečiojo asmens naudai
24. Šalių tarpusavio atsiskaitymo, nutraukus draudimo sutartį, tvarka
25. Ginčų tarp draudėjo ir draudiko sprendimo tvarka
26. Draudiko teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį perleidimo kitam ar kitiems draudikams tvarka

1. DRAUDIMO SUTARTIES SUDARYMO TVARKA

Draudimo sutartis tarp draudiko ir draudėjo gali būti sudaroma šia tvarka:

1.1. Draudėjas raštu užpildo draudiko nustatytos formos prašymą. Toks rašytinis prašymas yra šių taisyklių 1 priedas.

1.1.1. Draudėjo prašymas, pateiktas raštu, laikomas sudėtine draudimo sutarties dalimi. Juridinio asmens prašymas turi būti pasirašytas kompetentingo atstovo ir patvirtintas antspaudu.

1.1.2. Prašymas sudaryti draudimo sutartį gali būti pateikiamas per įgaliotąjį atstovą. Draudikas turi teisę reikalauti dokumentų, patvirtinančių atstovo įgaliojimus. Įgaliojimo originalą arba įstatymų tvarka patvirtintą nuorašą draudikas pasilieka prie draudimo sutarties.

1.2. Draudėjas savo prašymą sudaryti draudimo sutartį gali pareikšti ir žodžiu šiais atvejais:

1.2.1. jeigu draudimo sutarčiai sudaryti draudikas nereikalauja pateikti papildomos informacijos, išskyrus draudėjo pateiktas dokumentų kopijas apie apdraudžiamą turtą;

1.2.2. jeigu ankščiau sudaryta draudimo sutartis yra pratęsiama kitiems draudimo metams;

1.2.3. jeigu draudikas ar jo atstovas įvertino riziką draudimo vietoje ir žodžiu sutarė dėl draudimo sutarties sudarymo.

1.3. Draudikas turi teisę savo iniciatyva siūlyti draudėjui sudaryti draudimo sutartį. Tai turi būti atlikta raštu, pasiūlymas pasirašytas kompetentingo draudiko atstovo. Draudėjui sutikus su siūlomomis sąlygomis, pasiūlymas laikomas sudėtine draudimo sutarties dalimi, o draudikas be draudėjo sutikimo negali keisti jame išdėstytų sąlygų. Jeigu buvo teikti keli pasiūlymai, galioja paskutinis. Draudėjas, gavęs tokį pasiūlymą ir sutikęs su siūlomomis sąlygomis, atsako raštu per 7 kalendorines dienas.

1.4. Draudėjas atsako už prašyme sudaryti draudimo sutartį pateiktą duomenų teisingumą. Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad draudėjas suteikė žinomai melagingą informaciją, tai draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojan-

čia, išskyrus atvejus, kai aplinkybės, kurias draudėjas nuspėjo, išnyko iki draudiminio įvykio ar neturėjo įtakos draudimui įvykti.

1.5. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas privalo raštu atsakyti į draudiko pateiktą rašytinį papildomą paklausimą dėl žinomos informacijos apie aplinkybes, galinčias turėti esminę įtaką draudimui įvykti, atsakyti ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizikai), jeigu tų aplinkybių draudikas nežino.

1.6. Draudimo sutartis susideda iš draudimo poliso, draudimo taisyklių, prašymo sudaryti draudimo sutartį ir pasiūlymo, jei jis buvo pateiktas raštu.

1.7. Draudikas, sudarydamas turto draudimo nuo gamtinių jėgų sutartis, naudoja standartines draudimo poliso formas. Ši draudimo rūšis yra sudėtinė pastatų ir įmonių turto draudimo sutarties dalis.

2. DRAUDIMO SUTARTIES ŠALYS

2.1. Draudikas - UAB „ERGO Lietuva“, Geležinio Vilko g. 6A, Vilnius.

2.2. Draudėjas – asmuo, sudaręs su draudiku turto draudimo nuo gamtinių jėgų sutartį pagal šias draudimo taisykles ir privalantis mokėti draudimo įmokas bei turintis teisę, atsitikus draudimui įvykti, gauti draudimo išmoką.

2.3. Naudos gavėjas – draudimo sutartyje draudėjo valia nurodytas asmuo, kuris draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis įgyja teisę į draudimo išmoką.

2.4. Tretysis asmuo – asmuo, nenurodytas draudimo sutartyje, bet draudimo taisyklėse nurodytais sąlygomis įgyjantis teisę į draudimo išmoką.

3. DRAUDIMINIAI ĮVYKIAI

Draudimo išmoka mokama už apdraustą turtą, kuris sunaikinamas, sugadinamas arba dingsta dėl gamtinių jėgų – audros, krušos, liūtės, potvynio, sniego slėgio, grunto įkrito, grunto nuslydimo - kai jos yra nurodytos draudimo sutartyje.

3.1. Audra yra klimato sąlygojamas oro masių judėjimas, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 20 m/s. Kai draudimo vietoje negalima nustatyti vėjo stiprumo, daroma išvada, kad vėjo stiprumas buvo 20 m/s, jeigu draudėjas įrodo, kad oro masių judėjimas draudimo vietoje padarė nuostolių ir kitiems geros būklės pastatams arba kad sugadinti apdraustą pastatą galėjo tik audra.

3.1.1. Draudimo išmoka yra mokama už nuostolius, kurie atsiranda:

- dėl tiesioginio audros poveikio apdraustiems daiktams;
- dėl to, kad audra ant apdraustų daiktų užvertė pastatų dalis, medžius ar kitokius objektus;
- kaip šiame poskyryje išvardintų audros nuostolių pasekmė apdraustiems daiktams ar pastatams, kuriuose yra tie daiktai.

3.1.2. Draudiminė apsauga neapima nuostolių:

- nebaigtų statyti pastatų;
- dėl liūtis ir lavinų;
- dėl lietaus, krušos, sniego ar purvo, kuris įsiveržia pro netvarkingai uždarytus ar atvirus langus, duris ar kitas angas, išskyrus atvejus, kai tos angos pačios atsiranda dėl audros;
- lauke esančių daiktų;
- daiktų, pritvirtintų prie pastato išorinės sienos (pvz. ekranų, marikių, antenų, iškabų, lentelių), elektros linijų, įskaitant stulpus ar stovus bei aptvarus.

3.2. Kruša yra ledo gabaliukų krituliai, dažniausiai būdingi šiltajam metų laikui.

3.3. Staigus ir nenumatytas potvynis – pastato ar jame esančio turto apsėmimas dėl:

- paviršinių (stovinčių ar tekančių) vandenų išsiliejimo iš krantų;
- gausių kritulių.

3.3.1. Draudiminė apsauga neapima nuostolių dėl potvynio, kuris:

- draudimo vietoje buvo numatomas; numatomu potvynis yra laikomas tuomet, kai pagal statistinius duomenis jis draudimo vietoje būna dažniau kaip 1 kartą per 10 metų;
- atsiranda dėl liūtis.

3.4. Liūtis yra trumpalaikis smarkus lietus, kai per vieną valandą ar trumpesnį laiką iškrinta 30 mm ir daugiau kritulių.

3.5. Sniego slėgis – tai smarkus snygis, kai per 12 val. ar trumpesnį laiką iškrinta 20 cm sniego, todėl sniego ar ledo svorio veikimas sugadina apdraustą pastatą.

3.6. Grunto įkritis yra natūralus žemės grunto įkritis dėl atsiradusių natūralių tuštumų žemėje.

3.7. Grunto nuslydimas yra natūralus uolienu, akmenų ar žemės nuslydimas ar nugriuvimas.

3.8. Išlyga dėl politinių rizikų.

3.8.1. Jeigu draudimo sutartimi šalys nesusitarė kitaip, pagal šias taisykles neatlyginama bet kokia žala, nuostoliai ir išlaidos, kurios susijusios arba kurias tiesiogiai ar netiesiogiai sąlygojo šie įvykiai:

- karas, agresija, priešiški užsienio jėgų veiksmai (nepriklausomai nuo to, ar buvo paskelbtas karas, ar ne), pilietinis karas, maištas, revoliucija, sukilimas, vidaus neramumai, pasiekę sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos naudojimo mastą;
- bet kokio pobūdžio teroristiniai aktai.

3.8.2. Neatsižvelgiama į tai, kad žalos, nuostolių, išlaidų atsiradimui ar jų dydžiui galėjo turėti įtakos ir kitos priežastys bei aplinkybės.

Šiose taisyklėse terorizmo sąvoka reiškia pavojaus daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams sukėlimą naudojant arba grasinant naudoti jėgą (pvz., sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyviąsias, biologines ar chemines kenksmingas medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir pan.) dėl politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, taip pat ir turint tikslą paveikti ar įbauginti vyriausybę, visuomenę ar jos dalį.

Pagal šią išlygą taip pat neatlyginama žala, nuostoliai arba išlaidos, sukeltos arba susijusios su reagavimu, kelio užkirtimu a) ir b) dalimis nurodytiems veiksams ir įvykiams arba jų nuslopinimu.

4. NEDRAUDIMINIAI ĮVYKIAI

4.1. Nedraudiminių įvykių nuostoliais, dėl kurių draudimo įmonė neprivalo mokėti draudimo išmokų, laikomi:

- nuostoliai dėl lietaus, krušos, sniego ar purvo įsiveržimo pro netinkamai uždarytus langus, lauko duris ar kitas angas, išskyrus tuos atvejus, kai šios angos pačios atsiranda dėl audros ir yra pastatų nuostoliai;
- nuostoliai dėl gaisro, žaibo įtrenkimo, sprogimo, valdomo skraidymo objekto, jo dalių ar krovinio nukritimo arba atsitrengimo, taip pat dėl šių įvykių sukeltų gesinimo, nugriovimo ar atlaisvinimo darbų;
- dėl bet kokios rūšies karo veiksmų, vidaus neramumų, politinių rizikų, žemės drebėjimų ar branduolinės energijos tyrimo, naudojimo ar gaivališko pasireiškimo; jeigu negalima įrodyti vienos iš šių priežasčių buvimo, tai pakanka daugumos nuomonės, kad nuostoliai atsirado dėl vienos iš šių priežasčių;
- nuostoliai dėl draudėjo ar naudos gavėjo tyčios, išskyrus atvejus, kai tyčiniai veiksmai ar neveikimas yra socialiai vertingi (būtinioji gintis, pilietinės pareigos atlikimas ir kt.);
- nuostoliai, atsiradę dėl turto konfiskavimo, arešto ar jo sunaikinimo valstybinės valdžios institucijų nurodymu;
- nuostoliai dėl įvykio, apie kurį draudėjas ar naudos gavėjas raštu nepranešė šiose taisyklėse nustatytais terminais, atsižvelgiant į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudiminį įvykį draudikas sužinojo laiku, ir kai nepranešimas apie draudiminį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką;
- nuostoliai dėl įvykio, atsitikusio draudimo apsaugos sustabdymo dėl dalinės draudimo įmokos nesumokėjimo metu.

5. DRAUDIMO OBJEKTAS

Draudimo objektas yra turiniai interesai, susiję su apdraustojo turto sugadinimu arba sunaikinimu dėl gamtinių jėgų.

5.1. Draudimo objektai gali būti:

- nekilnojamieji daiktai – pastatai ir su žemės sklypu susiję daiktai, kurie negali būti perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus vertės;
Negali būti apdrausti dar neįrengti pastatai, taip pat juose esantis turtas.
- kilnojamieji daiktai – tokie, kurie iš vienos vietos į kitą gali būti perkelti nepakeitus jų paskirties ir nesumažinus vertės.
- tik atskiru susitarimu gali būti apdrausta:
 - parduotuvių ir vitrinų langai, meniškai apdoroti langų stiklai, bažnyčių langai, daugiasluksniai izoliuojantys stiklai, armuoti stiklai, stiklo blokeliai, stogo įstiklinimai, taip pat visi didesni nei 8 kvadratiniai metrų ploto stiklai, visų paminėtų langų stiklų rėmai ir profiliai;
 - pastato išorėje pritvirtinti antenų įrenginiai, žaliuzės, reklaminė bei šviečianti liuminescencija, iškabos, transparantai, uždangos, apsauginės ir skiriamosios sienelės; kiti namo išorėje pritvirtinti daiktai;
 - elektros laidai, stovai, stiebai ir aptvarai.

5.2. Turtas apdraudžiamas tuomet, jeigu draudėjas:

- yra turto savininkas,
- gavo turtą išsimokėtinai arba išperkamosios nuomos būdu,
- turtą saugoti perdavė kito asmens žinion, o šį turtą įsigijęs asmuo neturi teisės pareikšti į jį pretenzijų.

5.3. Gali būti apdraustas ir svetimas turtas, jeigu jis pagal savo pobūdį priklauso prie apdraustųjų daiktų ir yra perduotas draudėjui globon su teise juo naudotis ir jį valdyti.

5.4. Draudimas pagal šią taisyklę 5.3. poskyrį ir 5.2. poskyrio b) ir c) dalis galioja savininko ir draudėjo naudai. Draudimo vertės dydį nurodo savininkas, jei nesusitarta kitaip.

5.5. Jeigu apdraudžiami įmonės įrenginiai, tai draudimo apsauga, to nenumačius draudimo liudijime, negalioja:

- a) gryniesiems pinigams;
- b) dokumentams, pvz., taupomosioms knygelėms, vertybiniais popieriais ir kt.;
- c) planams, byloms, buhalterinės apskaitos knygoms, kartotekoms, brėžiniams, perfokortoms, magnetinėms juostoms ir kitoms duomenų laikmenoms;
- d) pavyzdžiams, iliustraciniais modeliams, prototipams ir parodų eksponatams, tiems technologiniams įrenginiams, kurie nebe-naudojami dabartiniame gamybos etape;
- e) techniškai įregistruotoms transporto priemonėms;
- f) automatams su monetomis (taip pat ir bankomatams), pinigų išdavimo automatams, jeigu nėra susitarta kitaip.

5.6. Jeigu apdraudžiami įmonės dirbančiųjų daiktai, tai tik tie, kurie įprastai arba darbdaviui reikalaujant būna draudimo vietoje. Dirbančiųjų gryniesiems pinigai, transporto priemonės, vertybiniai popieriai, dokumentai, asmeniniai daiktai nėra draudimo objektai pagal šias taisykles, jeigu dėl to atskirai nesusitarta ir nenumatyta draudimo polise.

6. APDRAUSTOSIOS IŠLAIDOS

6.1. Nuostolių mažinimo išlaidos:

- a) draudikas atlygina išlaidas, taip pat ir neatnešusias naudos, kurias draudėjas galėjo laikyti reikalingomis, siekdamas išvengti nuostolių arba juos mažinti;
- b) šių išlaidų atlyginimas ir apdraustųjų daiktų nuostolių atlyginimo didžiausia riba yra kiekvienos apdrausto turto grupės draudimo suma; šis apribojimas netaikomas, jei šios išlaidos atsirado laikantis draudiko nurodymų dėl nuostolių mažinimo;
- c) jeigu apdraustojo turto draudimo suma mažesnė už draudimo vertę, tai ir išlaidos, nepaisant draudiko nurodymų, apmokamos tokiu pat santykiu kaip ir nuostoliai (nevisiškas draudimas).

6.2. Nuostolių nustatymo išlaidos:

- a) draudikas atlygina žalos tyrimo ir nustatymo išlaidas tuo atveju, jei jos pagal aplinkybes buvo būtinos;
- b) draudikas neprivalo atlyginti išlaidų, kurios atsirado draudėjui dėl eksperto ar kitos pagalbos užsakymo, išskyrus numatytus draudimo sutartyje atvejus;
- c) jeigu apdraustojo turto draudimo suma mažesnė už draudimo vertę, tai ir išlaidos, nepaisant draudiko nurodymų, apmokamos tokiu pat santykiu kaip ir nuostoliai (nevisiškas draudimas).

6.3. Valymo ir tvarkymo išlaidos:

draudikas atlygina žalos vietos tvarkymo, išlikusių pastatų dalių nugriovimo, šiukšlių išvežimo iki artimiausio sąvartyno, jų iškrovimo išlaidas iki 1 % nuo apdraustojo turto draudimo sumos, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip.

6.4. Jeigu draudimo sutartyje yra numatyta, draudikas atlygina šias papildomas išlaidas, kurios gali atsirasti dėl draudiminio įvykio:

- a) perkėlimo ir saugojimo išlaidas, kai dėl daiktų, kurie yra apdrausti pagal esamą sutartį, atstatymo ar įsigijimo, reikia perkelti, pakeisti arba apsaugoti kitus daiktus (perkėlimo ir saugojimo išlaidos - tai ypatingos mašinų demontavimo ir montavimo, pastato dalių pralaužimo arba atstatymo, angų praplatinimo išlaidos);
- b) atnaujinimo išlaidas, jeigu reikia atkurti, atnaujinti aktus, planus, buhalterinės apskaitos knygų kartotekas, brėžinius, perfokortas, magnetinius diskus, magnetines juostas ir kitas duomenų laikmenas, įskaitant duomenų laikmenų naująją vertę (žr. 8.2.a)); jeigu atnaujinimas nereikalingas, arba nėra atnaujinama dvejus metus po draudiminio įvykio, tai draudikas atlygina nuostolius tik 8.5. poskyryje nurodytą medžiagos vertę.

7. DRAUDIMO VIETA

7.1. Draudimo apsauga nuo audros galioja tik draudimo sutartyje nurodytoje draudimo vietoje.

Šis apribojimas negalioja daiktams, kurie dėl įvykusio ar galinčio įvykti draudiminio įvykio išgabunami iš draudimo vietos ir dėl to sugadinami, sunaikinami arba prarandami.

7.2. Draudimo vieta - tai draudimo sutartyje nurodyti pastatai ar pastatų patalpos, taip pat nurodyti sklypai. Įmonės dirbančiųjų naudojami daiktai, esantys gyvenamose patalpose, nėra apdrausti.

7.3. Tik uždaroje talpose ar patalpose, papildomai apsaugotose nuo jų atidarymo, atskiru susitarimu gali būti apdraudžiami:

- a) gryniesiems pinigai,
- b) dokumentai (taupomosios knygelės, vertybiniai popieriai ir kt.),
- c) pašto ženklai,
- d) monetos ir medaliai,
- e) neapdoroti taurieji metalai, taip pat daiktai iš tauriųjų metalų, išskyrus daiktus, skirtus patalpoms puošti,
- f) papuošalai, perlai ir brangakmeniai,
- g) kiti daiktai, dėl kurių atskirai susitarta.

Apdraudžiant juvelyrines, laikrodžių ir bižuterijos parduotuves, tai netaikoma papuošalams ir daiktams iš tauriųjų metalų, jeigu nesusitarta kitaip.

7.4. Kasos aparatai, grąžą išduodantys automatai, monetų automatai nepriskiriami prie talpų, išvardytų 7.3. poskyryje.

7.5. Neviršijant draudimo sumos gali būti apdrausti ir gryniesiems pinigai kasos aparatuose. Draudimo išmoka, jeigu dėl to nesusitarta atskirai, ribojama 100 litų kiekvienam kasos aparatui ir 1.000 litų kiekvienam draudimui įvykiui.

7.6. Gryniesiems pinigai, neviršijant sutartos sumos, gali būti apdraudžiami darbo valandomis arba kitu sutartu laikotarpiu, nors talpos ir neužrakinamos, kaip nurodyta 7.3. poskyryje.

8. DRAUDIMO VERTĖ

8.1. Pastatų draudimo vertė yra:

- a) naujoji vertė - tai apskaičiuoti pastato atkuriamieji kaštai, kurių reikėtų tokių pat fizinių ir eksploatacinių savybių objektui atkurti, pagaminti arba pastatyti (įrengti), įskaitant visas papildomas išlaidas (konstravimo, planavimo, projektavimo, derinimo ir kt.), galinčias atsirasti naujo pastato statyboje,
- b) dabartinė vertė - tai pastato atkuriamieji kaštai, atėmus pastato fizinį, funkcinį ir ekonominį nusidėvėjimą; dabartinė vertė draudžiami tie pastatai, kurių nusidėvėjimas didesnis nei 60 % arba dėl kurių draudimo šia vertė atskirai susitarta;
- c) bendroji vertė - tai draudėjo gaunama pardavimo kaina už pastatą arba jo liekanas; šia vertė draudžiami pastatai, skirti nugriauti arba labai nuvertėję, dėl to draudėjas jų nebegali naudoti pagal paskirtį.

8.2. Įmonės techninės, prekybinės ir kitos įrangos bei darbuotojų naudojamų daiktų draudimo vertė yra:

- a) naujoji vertė - suma, kurią reikia išleisti, norint įsigyti naujus tos pačios rūšies ir kokybės daiktus arba juos iš naujo pasigaminti; pagrindu laikoma vidutinė naujo daikto kaina;
- b) dabartinė vertė - atitiktis kaina rinkoje, t.y. suma, kurią reikia išleisti, norint įsigyti analogiškus naudotus įrenginius; tai ne balansinė likutinė daikto vertė, ji apskaičiuojama iš naujos vertės, atėmus nusidėvėjimą; dabartinė vertė draudžiami tie daiktai, kurių ji sudaro mažiau nei 40 % naujos daikto vertės arba tais atvejais, kai dėl to atskirai susitariama;
- c) bendroji vertė yra suma, kurią gali gauti draudėjas, pardavęs daiktą arba jo liekanas; bendroji vertė draudžiami tie daiktai, kurie nebetinkami naudoti draudėjo įmonėje pagal paskirtį.

8.3. Draudimo vertė yra savikaina:

- a) prekių, kurias gamina draudėjas, taip pat ir nebaigtos gamybos;

- b) prekių, kuriomis draudėjas prekiauja;
- c) žaliavų ir natūralių produktų.

Tai yra suma, kurią reikia išleisti, kad galima būtų įsigyti tokios pačios rūšies ir kokybės prekes arba jas pasigaminti iš naujo.

Draudėjo ir draudiko susitarimu gali būti apdrausta ir dalis pelno, kurią draudėjas gauna už jo gaminamas prekes. Tačiau draudimo vertė yra ribojama pardavimo kainos, kurią galima gauti pardavus pagamintas draudėjo prekes.

8.4. Vertybinių popierių draudimo vertė yra:

- a) Vyriausybės vertybinių popierių - vidutinis bendras dienos kursas pagal paskutinę visų Lietuvoje esančių biržų kotiruotę;
- b) taupomųjų knygelių - indėlių suma;
- c) kitų vertybinių popierių - rinkos kaina.

8.5. Draudimo vertė tų žemės sklypo dalių, kurios nėra pastatai, jeigu nenumatoma kitaip, yra arba dabartinė vertė (žr. 8.2.b)) arba bendroji vertė (žr. 8.2.c)).

Taip pat nustatoma ir pavyzdžių, demonstracinių modelių, parodų eksponatų, taip pat technologinių įrenginių, nebenaudojamų dabartiniam gamybos etape, draudimo vertė.

9. DRAUDIMO SUMA

9.1. Draudimo suma yra draudimo sutartyje nurodyta didžiausia pinigų suma, kurią draudikas turi išmokėti draudiminio įvykio atveju. Draudimo suma turi būti lygi draudimo vertei (žr. 8. skyrių) arba daliai draudimo vertės. Draudimo suma draudimo polise gali būti nurodoma atskirai kiekvienam draudimo objektui arba atskirai kiekvienai turto grupei.

9.2. Jeigu yra sutarta dėl papildomų išlaidų po draudiminio įvykio (žr. 6.4. poskyrį) draudimo, tai draudimo sutartyje nurodomos sutartų išlaidų draudimo sumos.

9.3. Turto vertės padidėjimui per draudimo metus draudimo sutartyje rekomenduojama numatyti rezervo draudimo sumą, kuri apsaugos draudėją nuo neviseiško draudimo ir kartu suteiks draudimo apsaugą sutarties metu įsigytam turtui.

9.4. Draudimo suma, išmokėjus draudimo išmoką, nesumažėja, jeigu draudėjas atkuria draudiminio įvykio metu sunaikintą, sugadintą ar dingusį turtą.

9.5. Prekių draudimas su deklaravimu.

Draudėjas ir draudikas gali sutarti dėl prekių draudimo su jų vertės deklaravimu tam tikrą draudimo sutartyje numatytą terminą - atskaitos dieną. Atskaitos diena - paskutinė kiekvieno mėnesio diena. Šiuo atveju galioja nuostatos:

- 9.5.1. draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma yra didžiausia vienos dienos prekių vertė draudimo sutarties galiojimo metu;
- 9.5.2. didžiausia draudimo išmoka už apdraustas prekes yra draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma;
- 9.5.3. draudėjas įsipareigoja:
 - a) pranešti draudikui raštu iki kiekvieno mėnesio 15-os dienos faktinę prekių vertę pagal apskaitos duomenis atskaitos dieną (atskaitos dienos vertę); gali būti sutartas ir kitas pranešimo pateikimo laikotarpis;
 - jeigu laiku negaunamas pranešimas apie praėjusio mėnesio prekių vertę, tai draudimo apsauga galioja iki paskutiniame pateiktame pranešime nurodytos prekių vertės;
 - jeigu laiku nepateikiamas pirmasis pranešimas apie prekių vertę pirmojo praėjusio mėnesio atskaitos dieną, tai draudimo apsauga galioja iki pusės draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos;
 - b) draudėjas privalo nedelsdamas pataisyti per neapsižiūrėjimą (dėl rašymo, skaičiavimo ir kt. klaidų) neteisingai pateiktą pranešimą apie prekių vertę atskaitos dieną; jeigu tuo metu atsitinka draudiminis įvykis, tai šį neapsižiūrėjimą draudėjas privalo įrodyti;

c) jeigu paskutinė (prieš atsitinkant draudiminiam įvykiui) pranešta atskaitos dienos suma mažesnė už atskaitos dienos vertę, tai atlyginama tik tokia nuostolių suma, kurios santykis su bendra nuostolių suma yra toks, kaip atskaitos dienos, kurią pranešta, sumos santykis su atskaitos dienos verte;

d) apie visą atskaitos dienos vertę privalo pranešti ir tuomet, kai ji didesnė už draudimo sumą; pranešimas laikomas prašymu padidinti draudimo sumą, jeigu draudėjas nenusprendė kitaip;

jeigu per dvi savaites draudikas neatmeta draudėjo prašymo raštu, tai jis laikomas priimtu;

- e) jeigu d) dalies atvejais draudėjas pareiškia, kad nepateiks prašymo dėl draudimo sumos padidinimo, arba jeigu draudikas tokį prašymą atmeta, tai draudiminio įvykių atvejais iki kito pranešimo apie atskaitos dieną bus atlyginama tik tokia suma, kuri bendrai nuostolių sumai proporcinga tokiu santykiu kaip draudimo suma proporcinga atskaitos dienos vertei;
- f) draudimo įmoka apskaičiuojama nuo pusės draudimo sumos visiems draudimo metams (ne ilgiau kaip vieneriems) ir ją draudėjas privalo sumokėti iki draudimo sutartyje numatyto termino; galutinė draudimo įmoka apskaičiuojama draudimo metų pabaigoje pagal praneštą atskaitos dienos sumų vidurkį; jeigu d) dalies atvejais draudėjas pareiškia nepateiksiąs prašymo dėl draudimo sumos padidinimo arba jeigu draudikas atmeta prašymą, tai apskaičiuojant faktinę draudimo įmoką neatsižvelgiama į draudimo sumą, viršijančią praneštą atskaitos dienos sumų dalį;
- g) jeigu draudimo sutarties galiojimo metu iš pateiktų draudėjo pranešimų paaiškėja, kad draudimo įmoka už prekes jau yra išnaudota, tai draudikas turi teisę paprašyti sumokėti dar dalį draudimo įmokos, tačiau ne didesnę nei pusę jau sumokėtos draudimo įmokos už prekių draudimą.

10. NEIŠMOKAMOJI SUMA

10.1. Neišmokamoji suma - tai suma, kurią kiekvieno draudiminio įvykio atveju besąlygiškai arba tam tikromis sąlygomis apmoka pats draudėjas.

Besąlygiškai neišmokamos sumos atveju draudiko atsakomybė kiekvieno draudiminio įvykio atveju lygi nuostolio dydžiui, atėmus neišmokamąją sumą.

Sąlygiškai neišmokamos sumos atveju draudikas nemoka išmokos, jeigu žalos dydis mažesnis arba lygus neišmokamajai sumai; jeigu žalos dydis didesnis nei neišmokamoji suma, draudikas atlygina visus nuostolius.

10.2. Neišmokamoji suma gali būti išreikšta ir procentais nuo draudimo sumos arba nuo nuostolio dydžio.

10.3. Neišmokamosios sumos dydis yra sutiriamas draudėjo ir draudiko bei nurodomas draudimo sutartyje. Jeigu draudimo sutartyje nenurodoma neišmokamoji suma, tai ji lygi nuliui.

11. DRAUDIMO ĮMOKA. DRAUDIMO APSAUGOS PRADŽIA. DRAUDIMO SUTARTIES TRUKMĖ

11.1. Draudimo įmoka

11.1.1. Draudimo įmoka - tai draudimo sutartyje numatyti privalomi mokėjimai už draudimo apsaugą. Draudimo sutartyje yra nurodoma metinė draudimo įmoka, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

11.1.2. Pasirašęs draudimo sutartį, draudėjas privalo sumokėti metinę draudimo įmoką arba jos pirmąją dalį iki sutartyje numatytą įmokos mokėjimo terminą. Laiku nesumokėjus, draudimo sutartis nutrūksta.

11.1.3. Draudėjas gali pasirinkti draudimo įmokos mokėjimo būdą - mokėti metinę draudimo įmoką iš karto arba dalimis. Jei pasirenkamas draudimo įmokos mokėjimas dalimis, tai priklausomai nuo mokėjimo būdo draudimo įmokos dalims gali būti taikomas priedas:

- a) mokant kas pusmetį - 3 %,
- b) mokant kas ketvirtį - 5 %,

c) mokant kas mėnesį - 7 %.

11.1.4. Jeigu yra sutarta metinę draudimo įmoką mokėti dalimis, tai:

- a) po pirmosios draudimo įmokos dalies visos kitos įmokos yra laikomos atidėtomis draudimo įmokos dalimis, nes jų mokėjimas atidedamas iki sutartyje numatyto mokėjimo termino;
- b) draudikas gali nedelsdamas pareikalauti sumokėti atidėtas einamųjų draudimo metų įmokų dalis, jeigu draudėjas delsia visiškai ar iš dalies sumokėti kurią nors įmokos dalį; tokiu atveju, jeigu draudimo sutartis yra ilgalaikė, nutrūksta ir susitarimas dėl įmokos mokėjimo dalimis būsimesiems draudimo laikotarpiams; draudikas vienašališkai išsiunčia draudėjui pranešimą apie draudimo įmokos mokėjimo būdo pakeitimą, kuris tampa privalomas draudėjui.

11.1.5. Nesumokėjus eilinės draudimo įmokos ar jos dalies iki draudimo sutartyje numatytų terminų, draudikas išsiunčia draudėjui pranešimą raštu, nurodydamas, jog, draudėjui gavus pranešimą ir per 15 dienų nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką įvykus draudimui įvykiui bus sustabdyta ir atnaujinta tik sumokėjus draudimo įmoką.

11.1.6. Jeigu draudiminis įvykis įvyksta draudiko prievolės įvykus draudimui įvykiui mokėti draudimo išmoką sustabdymo metu (toliau - draudimo apsaugos sustabdymo), tai draudikas neprivalo mokėti draudėjui draudimo išmokos.

11.1.7. Jeigu draudimo apsaugos sustabdymas tęsiasi ilgiau negu 3 mėnesius, tai draudikas turi teisę, raštu pranešęs draudėjui, vienašališkai nutraukti draudimo sutartį. Tokiu atveju draudikas turi teisę į draudimo įmokas, nesumokėtas iki draudimo sutarties nutraukimo, ir įmokas, tenkančias draudimo apsaugos sustabdymo laikotarpiui, bet ne ilgesniam kaip 3 mėnesiai.

11.1.8. Jeigu draudimo sutartis yra sudaryta trumpesniam nei vienerių metų laikotarpiui, tai draudimo įmoka apskaičiuojama nuo metinės įmokos:

- a) kai draudimo sutartis sudaroma iki 1 mėnesio laikotarpiui, mokama 25 % metinės įmokos;
- b) kai draudimo sutartis sudaroma iki 3 mėnesių laikotarpiui, mokama 50 % metinės įmokos;
- c) kai draudimo sutartis sudaroma iki 6 mėnesių laikotarpiui, mokama 75 % metinės įmokos;
- d) kai draudimo sutartis sudaroma ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui, mokama 100 % metinės įmokos.

11.2. Draudimo apsaugos pradžia

11.2.1. Draudimo sutarties galiojimo pradžia ir pabaiga nurodoma kalendorine data bei valanda draudimo liudijime.

11.2.2. Draudimo sutartis įsigalioja kitą dieną po draudimo sutarties sudarymo, jeigu draudimo liudijime nenustatyta kita draudimo sutarties įsigaliojimo data.

11.2.3. Laikinoji draudimo apsauga.

Draudikas atskiru raštu gali suteikti laikinąją draudimo apsaugą, kol bus baigtas rizikos vertinimas ir galutinai susitarta dėl draudimo sumos bei įmokos dydžio. Laikina draudimo apsauga suteikiama ne ilgesniam nei 2 mėnesių laikotarpiui ir pasibaigia nuo to momento, kai šalys susitaria dėl draudimo sumos ir įmokos dydžio bei pasirašo draudimo sutartį. Atsitikus draudimui įvykiui laikinos draudimo apsaugos metu, draudimo išmoka apskaičiuojama remiantis šiomis draudimo taisyklėmis, o nesumokėta metinė įmoka yra išskaičiuojama iš draudimo išmokos.

11.3. Draudimo sutarties trukmė

11.3.1. Draudimo sutartis yra sudaroma draudimo liudijime nurodytam laikotarpiui. Paprastai sutartys sudaromos vieneriems metams. Gali būti sudarytos ir trumpalaikės arba ilgalaikės draudimo sutartys:

- a) trumpalaikė draudimo sutartimi laikoma sutartis, kurios galiojimo laikotarpis yra trumpesnis nei vieneri metai; sutarties galiojimas pasibaigia sutartyje numatytu laiku;

b) ilgalaikė draudimo sutartimi laikoma sutartis, kurios galiojimo laikotarpis yra ilgesnis nei vieneri metai; sutarties galiojimas pasibaigia sutartyje numatytu laiku.

11.3.2. Draudimo sutartys, kuriose numatyta nepertraukiamai jas tęsti, pasibaigus nurodytam draudimo laikotarpiui, nepertraukiamai pratęsiamos kitiems kalendoriniams draudimo metams.

11.3.3. Draudimo sutarties tęstinumo patvirtinimas yra draudimo įmokos mokėjimas už kitus draudimo metus. Jeigu buvo sutartas draudimo įmokos mokėjimas dalimis, tai atnaujinimo bei tęstinumo patvirtinimas yra pirmosios draudimo įmokos dalies sumokėjimas. Tęsimose draudimo sutartyse turi būti raštu nustatomi nauji atidėtų įmokos dalių mokėjimo terminai.

11.4. Draudimo sutarties valiuta

11.4.1. Draudimo įmoka, draudimo suma ir neišmokamoji suma draudimo liudijime gali būti nurodoma litais ir užsienio valiuta. Draudimo įmokos ir išmokos gali būti mokamos litais bei užsienio valiuta, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams.

11.4.2. Metinė draudimo įmoka perskaičiuojama į litus sutarties sudarymo dienos oficialiu valiutos kursu.

11.4.3. Jeigu draudimo sutartis šalių susitarimu tęsiama kitiems draudimo metams, tai draudikas prieš 14 dienų iki sutarties atnaujinimo termino atsiunčia draudėjui pranešimą apie įmokos ar jos dalių perskaičiavimą ir mokėjimą už kitus draudimo metus. Draudimo įmoką už kitus draudimo metus draudėjas sumoka pagal draudiko surašytą oficialų dokumentą, atitinkantį mokėjimo dokumento reikalavimus, iki jame numatyto mokėjimo termino.

12. DVIGUBAS DRAUDIMAS AR DRAUDIMAS PADIDINTOMIS SUMOMIS

12.1. Jei draudėjas sudarė ar ketina sudaryti kitą draudimo sutartį ir apdraudžia turtą antrą kartą nuo vienos iš jau apdraustų rizikų, jis privalo per 7 dienas nuo kitos draudimo sutarties sudarymo raštu pranešti draudikui apie kitą draudiką ir nurodyti kitos draudimo sutarties draudimo sumą. Pranešti nebūtina, jei tas pats turtas apdraudžiamas nuo kitos rizikos.

Draudimo išmoką kiekvienas draudikas moka proporcingai sudarytų draudimo sutarčių sumoms, tačiau visi bendrai ne daugiau, nei draudimo vertė.

12.2. Nustačius, kad draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma viršija draudžiamo objekto vertę, draudimo sutarties šalys turi teisę reikalauti sumažinti draudimo sumą. Tokiu atveju atitinkamai sumažinama draudimo įmoka.

12.3. Jeigu draudimo suma buvo padidinta dėl draudėjo apgaulės, draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia ir atlyginti jam padarytus nuostolius, kiek jų nepadengia gauta draudimo įmoka.

13. DRAUDĖJO IR DRAUDIKO TEISĖS IR PAREIGOS

13.1. Draudikas turi teisę reikalauti iš asmens ar įmonės, ketinančių sudaryti turto draudimo nuo gamtinių jėgų sutartį:

- a) pateikti reikalingą informaciją apie apdraudžiamą turtą, apžiūrėti jį ir įvertinti draudimo riziką;
- b) prieš sutarties sudarymą ir jos galiojimo metu apžiūrėti apdraustą objektą;
- c) draudimo sutarties galiojimo metu tikrinti esamas turto apsaugos priemones bei teikti pasiūlymus dėl jų gerinimo ar papildomų priemonių diegimo, kad būtų sumažinta nuostolių tikimybė ar jų išvengta.

13.2. Draudiko pareigos:

- a) suteikti galimybę susipažinti su šiomis taisyklėmis pačiam draudėjui arba supažindinti draudėją su turto draudimo nuo ugnies taisyklėmis ir išduoti draudimo liudijimą bei atitinkamos draudimo rūšies taisykles;

- b) įvykus draudimui įvykiui, Draudimo įstatyme ir šiose taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais išmokėti draudimo išmoką;
 - c) draudėjui pareikalavus ir apmokėjus, išduoti draudimo liudijimo dublikatą ar kitus draudimo sutarties sudarymą patvirtinančius dokumentus;
 - d) neskelbti gautos vykdam draudimo sutartis informacijos apie draudėją ar kitus asmenis, jų turčinę padėtį, išskyrus įstatymuose nurodytus atvejus.
 - e) mokėti draudėjui palūkanas už draudimo išmokos nemokėjimą šiose taisyklėse nustatytais terminais.
- 13.3. Draudėjo pareigos:
- a) pateikti draudikui teisingą informaciją apie apdraudžiamą ar apdraustą turtą;
 - b) sudaryti sąrašą vertybinių popierių ir kitų dokumentų, kolekcijų ir kitų daiktų, dėl kurių draudimo susitarta, ir juos saugoti taip, kad draudiminio įvykio metu jie nebūtų sunaikinti, prarasti arba sugadinti kartu su apdraustaisiais daiktais;
 - c) rūpintis, kad apdraustieji pastatai, kuriuose yra apdraustasis turtas, ypač jų stogai, nuolat būtų tvarkingi, taip pat nuolat laikyti tvarkingus apdraustuosius daiktus (žr. 5.1. poskyrį);
 - d) suteikti draudikui galimybę nevaržomai apžiūrėti draudžiamus ir apdraustus objektus bei vykdyti draudiko nurodymus dėl turto apsaugos pagerinimo, kad būtų sumažinta draudimo rizika;
 - e) draudimo sutartyje numatytais terminais mokėti draudimo įmokas;
 - f) pateikti informaciją apie sudarytas arba ketinamas sudaryti to paties objekto draudimo sutartis;
 - g) įvykus draudimui įvykiui, imtis visų įmanomų priemonių galimai žalai sumažinti, laikytis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai buvo gauti;
 - h) per tris darbo dienas raštu informuoti draudiką apie rizikos padidėjimą;
 - i) pateikti draudimo įmonei visus su draudiminiu įvykiu susijusius dokumentus ir leisti draudikui nevaržomai tirti nuostolių priežastis ir jų dydį;
 - j) prieš sudarydamas draudimo sutartį, suteikti draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudiminio įvykio tikimybei ir galimų nuostolių dydžiui;
 - k) jeigu apdraustojo turto nuosavybės teisė pereina kitam asmeniui, per 3 dienas nuo sandorio sudarymo dienos raštu informuoti draudiką, taip pat sudarydamas sandorį perduoti draudimo sutartį naujam turto savininkui.

13.4. Draudėjas (naudos gavėjas, tretysis asmuo) turi teisę reikalauti, kad draudimo išmoka būtų išmokėta šiose taisyklėse nustatytais terminais, o draudikui uždelsus išmoką, reikalauti jos palūkanų.

13.5. Draudikas turi teisę atsisakyti sudaryti turto draudimo nuo gamtinių jėgų sutartį, nenurodydamas priežasčių.

14. RIZIKOS APLINKYBĖS IR POKYČIAI

14.1. Sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas turi pranešti draudikui visas jam žinomas aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos rizikos padidėjimui. Esminėmis laikomos rizikos aplinkybės, kurios išvardintos šių taisyklių 14.3. ir 14.4. poskyriuose bei prašyme sudaryti draudimo sutartį. Aplinkybė, apie kurią draudikas primygtinai teiravosi raštu, laikoma esmine.

14.2. Sudarius draudimo sutartį, draudėjas negali be draudiko sutikimo padidinti rizikos laipsnio arba leisti tai atlikti per trečiąjį asmenį. Jeigu tai atsitinka, tai draudėjas privalo per tris dienas raštu pranešti draudikui.

14.3. Gamybos atnaujinimas, išplėtimas ar pakeitimas, nekilnojamojo daikto paskirties pakeitimas, kapitalinis remontas ar rekonstrukcija - tai esminės rizikos aplinkybės, apie kurias būtina raštu pranešti draudikui. Jeigu draudėjas neinformuoja raštu draudiko apie šių esminių aplinkybių pasikeitimą draudimo sutarties galiojimo metu, tai pastara-

sis turi teisę reikalauti nutraukti draudimo sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek tam nepakanka gautų draudimo įmokų.

14.4. Sudarant draudimo sutartį, draudimo rizika yra nurodoma prašyme ir įvertinama draudiko apsilankymo pas draudėją metu. Apie prašyme nurodytų duomenų pasikeitimą draudėjas privalo raštu informuoti draudiką tuoj pat, kai apie tokius pasikeitimus jis sužinojo.

14.4.1. Sumažėjus draudimo rizikai, draudėjas turi teisę reikalauti pakeisti sutarties sąlygas arba sumažinti įmoką.

14.4.2. Padidėjus draudimo rizikai, draudėjas apie tai privalo raštu pranešti draudikui, kuris turi teisę reikalauti pakeisti sutarties sąlygas arba padidinti įmoką. Jeigu draudėjas tokiu atveju nesutinka pakeisti sutarties sąlygų ar mokėti didesnės įmokos, draudikas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties nutraukimo ar pakeitimo, iš esmės pasikeitus aplinkybėms.

15. DRAUDĖJO PAREIGOS DRAUDIMINIO ĮVYKIO ATVEJU

15.1. Atsitikus draudimui įvykiui, draudėjas privalo:

15.1.1. ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoti apie tai draudiką; apie apdraustų daiktų dingimą taip pat pranešti atsakingai policijos tarnybai; esant didesniems nei 5.000 litų nuostoliams, pirmąjį pranešimą draudikui reikia perduoti telefonu ar telefaksu, po to būtinai ir raštu;

15.1.2. policijos tarnybai nedelsdamas pateikti dingusių daiktų sąrašą;

15.1.3. privalo imtis įmanomų priemonių galimai žalai sumažinti arba jos išvengti, kartu laikytis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai buvo duoti; jeigu yra keli draudikai ir jų nurodymai prieštarauja vieni kitiems, tai draudėjas turi elgtis pagal jo prievolės savo nuožiūrą;

15.1.4. draudikas atleidžiamas nuo žalos atlyginimo, jeigu žala atsirado dėl to, kad draudėjas sąmoningai nesiėmė jam prieinamų protingų priemonių šiai žalai sumažinti arba išvengti;

15.1.5. draudėjas privalo apie sunaikintus arba dingusius vertybinius popierius ar kitų pateiktinus dokumentus nedelsdamas pranešti atitinkamoms įstaigoms ir saugoti kitas teises, ypač dingus taupomosioms knygelėms ir kitiems dokumentams; nutraukti visus mokėjimus pagal juos;

15.1.6. suteikti draudikui galimybę nevaržomai tirti nuostolių priežastis ir dydį bei draudimo išmokos dydį, pateikti tam reikalingą informaciją; pareikalavus tai atlikti raštu, išsamiai ir teisingai pranešti apie žalą ir visus faktus, susijusius su draudiminiu įvykiu; privalo pateikti draudikui visus dokumentus, kurie, pastarojo nuomone, yra reikšmingi tiriant ir vertinant draudiminį įvykį; esant pastatų nuostoliams, pareikalavus pateikti patvirtintą išrašą iš inventORIZACINĖS BYLOS;

15.1.7. kiek galėdamas stengtis nepakeisti žalos vietos, kol draudikas tam nedavė sutikimo;

15.1.8. per 14 dienų po draudiminio įvykio pateikti draudikui pasirašytą visų dingusių, sugadintų ar sunaikintų daiktų sąrašą; jeigu nebuvo apdrausta „pirmosios rizikos draudimu“, draudikas turi teisę reikalauti sąrašo visų daiktų, kurie buvo prieš pat atsitinkant draudimui įvykiui; sąraše turi būti nurodyta daiktų draudimo vertė prieš pat draudiminį įvykį.

„Pirmosios rizikos draudimas“ yra tuomet, kai draudimo išmoka, nepriklausomai nuo draudimo sumos ir draudimo vertės santykio, yra mokama iki sutartos sumos, netaikant neviseiško draudimo.

15.2. Draudėjui pažeidus vieną iš 15.1.1. poskyryje išvardintų pareigų, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia, ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudiminį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie draudiminį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką. Negalima atsisakyti išmokėti išmokos, jei nebuvo galimybių susisiekti telefonu ar faksu.

16. ŽALOS NUSTATYMO TVARKA

16.1. Gavęs pranešimą (raštu ar žodžiu) apie draudiminį įvykį, draudikas ar jo atstovas nedelsdamas atvyksta į įvykio vietą, užfiksuoja žalą ir teikia draudėjui nurodymus dėl jo tolesnių veiksmų ir žalai sureguliuoti reikalingų dokumentų pateikimo.

16.2. Draudėjas privalo raštu per 14 dienų pateikti draudikui dingusių, sunaikintų ar sugadintų daiktų sąrašą. Jame turi būti nurodyta daiktų draudimo vertė arba įsigijimo kaina, įsigijimo metai. Kartu pateikiami ir daiktų įsigijimo dokumentai, naudojimosi instrukcijos ar kiti dokumentai, jei jie išliko po draudiminio įvykio.

16.3. Jei draudikas savo jėgomis negali nustatyti žalos dydžio, jį nustato draudiko paskirtas turto vertintojas (ekspertas). Draudiko paskirto turto vertintojo (eksperto) išvados yra privalomos abiem draudimo sutarties šalims, jei nėra įrodoma, kad jos yra neteisingos. Turto vertintojų samdymo išlaidas apmoka draudikas.

16.4. Turto vertintojais (ekspertais) negali būti asmenys, kurie yra draudėjo ar draudiko konkurentai ar turi su jais verslo ryšių, taip pat asmenys, kurie dirba pas konkurentus arba verslo partnerius, arba susiję panašiais ryšiais su jais.

16.5. Turto vertintojų (ekspertų) išvadose nurodoma:

- a) sunaikintų, sugadintų ar dingusių daiktų sąrašas, jų draudimo vertė prieš draudiminį įvykį;
- b) sugadintų daiktų likutinė vertė;
- c) išlaidos, apdraustos pagal šių taisyklių 6 skyrių, jeigu draudimo sutartyje yra susitarta dėl jų draudimo.

16.6. Turto vertintojų (ekspertų) veiksmai nepanaikina ir nekeičia draudėjo pareigų, nurodytų šių taisyklių 15 skyriuje.

17. DRAUDIMO IŠMOKŲ APSKAIČIAVIMO TVARKA

17.1. Draudimo išmoka mokama:

- a) už draudiminio įvykio metu sunaikintus arba dingusius daiktus, išmokant jų draudimo vertę, buvusią prieš pat atsitinkant draudimui įvykiui, kaip nurodyta 8 skyriuje;
- b) už sugadintus daiktus, išmokant reikalingas remonto išlaidas, taip pat ir vertės sumažėjimą, kurį sukėlė draudiminis įvykis ir kurio neatlygina remontas, tačiau ne daugiau negu draudimo vertė prieš pat draudiminį įvykį; išmokamos remonto išlaidos sumažinamos, jeigu daikto draudimo vertė dėl remonto padidinama, palyginti su ta draudimo verte, kuri buvo prieš pat atsitinkant draudimui įvykiui; išlikusioji vertė priskaičiuojama.

Į žybinčius atkūrimo apribojimus neatsižvelgiama.

17.2. Draudikas atlygina būtinas išlaidas, draudėjo turėtas mažinančią žalą ar vykdant draudiko nurodymus, neatsižvelgdamas į tai, kad atitinkamos priemonės neatnešė naudos. Jeigu draudimo suma mažesnė už draudimo vertę (nevisiškas draudimas), tai išlaidos apmokamos tokiu pat santykiu kaip ir nuostoliai už apdraustus daiktus.

17.3. Draudikas atlygina draudiminio įvykio metu atsiradusias papildomas išlaidas (žr. 6.4.), jei tai numatyta draudimo sutartyje.

17.4. Jeigu draudimo suma yra mažesnė už draudimo vertę prieš pat atsitinkant draudimui įvykiui (nevisiškas draudimas), tai išmoka apskaičiuojama pagal santykį tarp draudimo sumos ir draudimo vertės.

17.5. Jeigu yra apdrausta tam tikra turto vertės dalis, vietoje draudimo sumos nurodoma suma, nuo kurios buvo apskaičiuota ta turto vertės dalis.

Jeigu draudimo išmoka dėl turto vertės dalies, apdraustos pagal vieno turto grupę, apribojama iki tam tikros sumos (žr. 18.1.2.), tai nustatant šių daiktų draudimo vertę atsižvelgiama į šias sumas. Jeigu taip nustatytas draudimo vertę susidarys nevisiškas draudimas, tai visa draudimo išmoka bus atitinkamai sumažinta.

Kiekvieno draudiminio įvykio atveju yra nustatoma atskirų turto grupių draudimo vertė ir taip patikrinama, ar nėra nevisiško draudimo.

17.6. „Pirmosios rizikos draudimas“ yra tuomet, kai kiekviena žala, nepriklausomai nuo draudimo sumos ir draudimo vertės santykio, yra padengiama iki draudimo polise nurodytos sumos. Šiam draudimui

netaikomas nevisiškas draudimas arba proporcinis draudimo išmokos apskaičiavimas.

„Pirmosios rizikos draudimas“ taikomas:

- a) išlaidoms, numatytoms 6 skyriuje;
- b) kitoms draudimo sumoms, jeigu dėl to atskirai sutarta.

17.7. Kai draudimo vertė yra naujoji vertė, draudėjas įgauna teisę į tą draudimo išmokos dalį, kuri viršija dabartinės vertės nuostolius tuo atveju, jeigu pats užtikrina, kad per 2-us metus po draudiminio įvykio išmoką panaudos:

- a) pastatyti tos pačios rūšies ir paskirties pastatams ankstesnėje jų vietoje; jeigu tai nėra įmanoma teisiškai arba ekonomiškai, tai pakanka, kad pastatas bus pastatytas kitoje vietoje Lietuvos Respublikoje;
- b) įsigyti naujam tokios pat rūšies ir paskirties kilnojamajam turtui arba žemės sklypo daliai, kurie buvo sunaikinti arba dingę; jeigu draudikas sutinka, galima įsigyti ir naudotus tokios pat rūšies ir kokybės daiktus; vietoje sugadintų darbo įrenginių galima įsigyti bet kurios rūšies darbo įrenginius, tinkamus naudoti gamyboje;
- c) atstatyti kilnojamajam turtui arba žemės sklypo daliai, kurios buvo sugadintos.

Sunaikinto ar dingusio turto dabartinės vertės nuostoliai nustatomi šių taisyklių 8.1.b), 8.2.b) dalis ir 8.5. poskyrį. Sugadintų daiktų remonto išlaidos sumažinamos tokia suma, kokia po remonto būtų padidinta jų dabartinė vertė, palyginti su draudimo verte prieš pat draudiminį įvykį.

17.8. Už pavyzdžius, iliustracinius modelius, prototipus ir parodų eksponatus, technologinius įrenginius, nebenaudojamus dabartiniame gamybos etape, draudėjas įgauna teisę reikšti reikalavimus tik dėl tos draudimo išmokos dalies, kuri viršija bendrąją vertę, jeigu įvykdomos 17.7. poskyrio b) ir c) dalis sąlygos.

18. DRAUDIMO IŠMOKOS APRIBOJIMAI

18.1. Kiekvieno draudiminio įvykio atveju didžiausia draudimo išmoka yra:

- a) kiekvienos turto grupės draudimo suma;
- b) draudimo išmokos riba, kuri numatyta 7.5. ir 8.5. poskyriuose arba dėl kurių sudarytas papildomas susitarimas;
- c) kiekvieno draudiminio įvykio arba visų draudiminių įvykių per vienerius draudimo metus didžiausia nuostolių atlyginimo suma, jei tai numatyta draudimo sutartyje.

19. DRAUDIMO IŠMOKOS NEMOKĖJIMO PAGRINDAI

19.1. Draudikas atleidžiamas nuo draudimo išmokos mokėjimo arba turi teisę sumažinti draudimo išmoką:

- a) jeigu draudiminis įvykis atsitiko dėl draudėjo ar naudos gavėjo tyčios, išskyrus atvejus, kai tyčiniai veiksmai ar neveikimas buvo socialiai vertingi (būtiniosios ginties, pilietinės pareigos atlikimo ir pan.);
- b) jeigu draudėjas neįvykdė savo įsipareigojimų pagal draudimo sutartį - nesumokėjo eilinės draudimo įmokos ar jos dalies iki sutartyje numatyto mokėjimo termino, įskaitant terminą po priminimo apie įmokos sumokėjimą (žr. 11.1.5.);
- c) jeigu draudėjas gavo visą žalą atlyginimą iš trečiojo asmens, kalto dėl padarytos žalos apdraustam turtui;
- d) jeigu draudiminis įvykis įvyko dėl karo veiksmų, politinių rizikų ar radioaktyvaus spinduliavimo poveikio;
- e) jeigu žala atsirado dėl turto konfiskavimo, arešto ar jo sunaikinimo valstybės valdžios institucijų nurodymu;
- f) jeigu draudėjas (naudos gavėjas) atsisakė savo reikalavimo teisės arba draudikui ją įgyvendinti tapo neįmanoma dėl draudėjo (naudos gavėjo) kaltės; šiuo atveju draudikas turi teisę reikalauti grąžinti jau išmokėtą draudimo išmoką;

g) jeigu draudėjas raštu per 3 darbo dienas nepranešė draudikui apie įvykusį draudiminį įvykį (išskyrus išimtis, numatytas 15.2. poskyryje);

h) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais.

19.2. Draudikas, atsakydamas mokėti arba sumažindamas draudimo išmoką dėl to, kad draudėjas pažeidė draudimo sutarties sąlygas, privalo įvertinti draudėjo kaltę, draudimo sutarties sąlygų pažeidimo sunkumą, jo priežastinį ryšį su draudiminiu įvykiu bei žalą, atsiradusią dėl pažeidimo, dydį.

20. DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMAS

20.1. Draudėjas, naudos gavėjas ir (ar) tretysis asmuo privalo pateikti visus turimus dokumentus bei informaciją apie draudiminio įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinus draudimo išmokos dydžiui nustatyti.

20.2. Draudimo išmoka fiziniam asmeniui turi būti išmokėta ne vėliau kaip per 7 dienas, o juridiniam asmeniui – ne vėliau kaip per 15 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, svarbi draudiminio įvykio faktui, aplinkybėms, pasekmėms bei draudimo išmokos dydžiui nustatyti. Draudikas, šiame punkte nustatytais terminais neišmokėjęs draudėjui draudimo išmokos, moka 5 procentus metinių palūkanų už uždelstą laikotarpį.

20.3. Jei, įvykus draudiminiam įvykiui, draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, draudėjo rašytiniu pageidavimu draudikas privalo išmokėti sumą, lygią šalių neginčijamai draudimo išmokai, jei tikslus žalą dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip 3 mėnesius. Mokėdamas draudimo išmoką, draudikas gali išskaičiuoti visas draudimo sutartyje numatytas ir nesumokėtas einamųjų draudimo metų draudimo įmokas/

20.4. Draudikui, išmokėjusiam draudimo išmoką, pereina teisė reikalauti išmokėtų sumų iš atsakingo už padarytą žalą asmens. Draudėjas privalo perduoti draudikui visą informaciją, kuri yra būtina, kad draudikas tinkamai įgyvendintų jam perėjusią reikalavimo teisę.

20.5. Draudikas neturi teisės:

- a) išmokėti draudimo išmokos ar atsakyti į ją išmokėti, neįsitikinęs draudiminio įvykio buvimu;
- b) atsakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

21. ATGAUNAMI DAIKTAI

21.1. Paaikšėjus dingusių daiktų buvimo vietai, draudėjas privalo apie tai nedelsdamas raštu pranešti draudikui.

21.2. Draudikas, išmokėjęs draudimo išmoką, prilygstančią apdraustų kilnojamųjų daiktų vertei, įgyja tų daiktų savininko teises.

21.3. Jeigu draudėjas susigrąžina dingusį daiktą dar prieš gaudamas už jį draudimo išmoką, tai jis privalo raštu apie tai informuoti draudiką. Tokiu atveju, jeigu daiktas yra pažeistas, draudikas nustato draudimo išmokos dydį. Jis gali, suderinęs su draudėju, pasiimti daiktą savo nuosavybėn, o draudėjui išmokėti draudimo išmoką.

21.4. Jeigu draudėjas atgavo dingusį daiktą po to, kai už jį gavo visos draudimo vertės draudimo išmoką, tai jis privalo grąžinti draudimo išmoką arba atiduoti draudikui tą daiktą. Gavęs draudiko raštišką reikalavimą, draudėjas privalo pasirinkti per vieną mėnesį. Praėjus šiam terminui, pasirinkimo teisė pereina draudikui.

21.5. Jeigu draudėjas atgavo dingusį daiktą po to, kai už jį buvo išmokėta mažesnė už draudimo vertę draudimo išmoka, tai draudėjas gali pasilikti tą daiktą ir privalo grąžinti draudikui draudimo išmoką. Jeigu, gavęs draudiko raštišką reikalavimą, per dvi savaites draudėjas to nepadarė, jis privalo šį daiktą perduoti už didžiausią viešai siūlomą sumą, suderinęs tai su draudiku.

Atėmus iš gautų pajamų pardavimo išlaidas, draudikas gauna tą dalį, kuri atitinka draudimo išmokos sumą, išmokėtą pagal šias taisykles.

21.6. Atgaunamam daiktui prilygsta tokie atvejai, kai draudėjas turi galimybę įsigyti tą patį daiktą.

Jeigu vertybinis popierius paskelbiamas negaliojančiu, tai draudėjas turi tokias pačias teises ir pareigas, kaip ir tuo atveju, jei jis būtų atgavęs vertybinį popierių. Tačiau draudėjas gali negrąžinti draudimo išmokos, jeigu dėl uždelsto draudimo išmokos už vertybinius popierius mokėjimo jis turėjo palūkanų nuostolių.

21.7. Jeigu draudėjas privalo draudikui pristatyti atgaunamus daiktus, tai jis turi perduoti pastarajam nuosavybės, valdymo ir kitas su šiuo daiktu susijusias teises.

21.8. Jeigu atgaunami daiktai yra visiškai sugadinti, tai draudėjas gali reikalauti draudimo išmokos arba pasilikti gautą draudimo išmoką net tada, kai daiktai lieka jam.

22. DRAUDIMO SUTARTIES NUTRAUKIMAS PRIEŠ TERMINĄ

22.1. Draudimo sutartis jos galiojimo metu gali būti pakeista ar papildyta. Pakeitimas, papildymas turi būti atliktas raštu ir pasirašomas abiejų sutarties šalių. Pakeitimai, papildymai įsigalioja nuo juose nurodytos datos.

22.2. Visi pranešimai ir paaiškinimai, minimi šiose taisyklėse, pateikiami raštu.

22.3. Draudimo sutartis gali būti nutraukta prieš terminą:

- a) draudiko ar draudėjo iniciatyva, raštu pranešant kitai sutarties šaliai per 14 kalendorinių dienų, jeigu po draudimo sutarties įsigaliojimo išnyko galimybė įvykti draudiminiam įvykiui, taip pat jei draudiminė rizika išnyko dėl aplinkybių, nesusijusių su draudiminiu įvykiu;
- b) draudikas turi teisę reikalauti nutraukti draudimo sutartį prieš terminą, jeigu draudėjas nepraneša apie aplinkybes, dėl kurių padidėjo draudimo rizika;
- c) draudikas, raštu įspėjęs draudėją, turi teisę vienašališkai nutraukti draudimo sutartį, jei draudimo apsaugos sustabdymas dėl draudimo įmokos dalies nesumokėjimo tęsiasi ilgiau negu 3 mėnesius;
- d) draudėjui nesutinkant su draudiko ketinimu perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams;
- e) draudėjo reikalavimu bet kokių atveju, tačiau jis privalo raštu prieš 30 kalendorinių dienų apie tai pranešti draudikui.

23. DRAUDIMAS TREČIOJO ASMENS NAUDAI

23.1. Jeigu draudimo sutartis sudaryta trečiojo asmens (naudos gavėjo) naudai, tai atsakingas draudikui už sutarties vykdymą yra draudėjas. Draudikas turi teisę reikalauti, kad draudimo sutartį įvykdytų naudos gavėjas, jeigu draudėjas sutarties nevykdė arba vykdė ją iš dalies, o naudos gavėjas reikalauja, kad draudikas išmokėtų draudimo išmoką.

23.2. Jeigu apdraustojo turto nuosavybės teisė iš asmens, kurio interesais buvo sudaryta draudimo sutartis, pereina kitam asmeniui, tai teisės ir pareigos pagal draudimo sutartį irgi pereina naujam apdrausto turto savininkui, išskyrus atvejus, kai turtas iš pirminio savininko yra paimamas priverstine tvarka.

23.3. Draudėjas turi teisę pakeisti draudimo sutartyje nurodytą naudos gavėją kitu asmeniu, apie tai raštu pranešdamas draudikui, išskyrus įstatymuose nustatytas išimtis.

23.4. Draudėjas neturi teisės pakeisti draudimo sutartyje nurodyto naudos gavėjo, kuris buvo paskirtas vadovaujantis hipotekos įstatymu ar kitais įstatymais.

23.5. Naudos gavėjas negali būti pakeistas kitu asmeniu, jeigu jis įvykdė kokias nors prievoles pagal draudimo sutartį arba reikalauja, kad draudikas išmokėtų draudimo išmoką.

24. ŠALIŲ TARPUSAVIO ATSISKAITYMO, NUTRAUKUS DRAUDIMO SUTARTĮ, TVARKA.

24.1. Draudimo sutarties nutraukimo prieš terminą draudiko arba draudėjo iniciatyva (22.3. a)), draudiko iniciatyva (22.3. b)), draudiko ir draudėjo iniciatyva (22.3. e)) atvejais draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga likusiam laikui iki draudimo sutarties galiojimo laiko pabaigos (*pro rata temporis*).

24.2. Draudimo sutarties nutraukimo prieš terminą draudiko iniciatyva (22.3. c)) atveju draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga likusiam laikui iki draudimo sutarties galiojimo laiko pabaigos (*pro rata temporis*), taip pat į draudimo apsaugos sustabdymo laikotarpiui tenkančią įmoką.

24.3. Draudimo sutarties nutraukimo prieš terminą draudėjo iniciatyva (22.3.d)) atveju draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui, bei sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas, sudarančias 10% nuo metinės draudimo įmokos.

25. GINČŲ TARP DRAUDĖJO IR DRAUDIKO SPRENDIMO TVARKA

25.1. Visi ginčai tarp draudėjo ir draudiko, kylantys dėl draudimo sutarties vykdymo ir aiškinimo, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

26. DRAUDIKO TEISIŲ IR PAREIGŲ PAGAL DRAUDIMO SUTARTĮ PERLEIDIMO KITAM AR KITIEMS DRAUDIKAMS TVARKA.

26.1. Draudikas, ketinantis perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams, privalo apie šį ketinimą paskelbti dviejuose dienraščiuose, platinamuose visoje Lietuvos Respublikoje. Po paskelbimo dienraščiuose draudikas apie savo ketinimą prieš du mėnesius asmeniškai raštu privalo informuoti kiekvieną draudėją. Dienraščių ir rašytinės informacijos skelbimuose draudikas privalo draudėjui nurodyti laikotarpį (ne trumpesnį kaip du mėnesiai), per kurį draudėjas turi teisę pareikšti draudikui savo prieštaravimą raštu dėl ketinimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį.

26.2. Pasibaigus 2 mėnesių įspėjimo laikotarpiui, draudikas privalo kreiptis į Priežiūros tarnybos valdybą dėl leidimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį išdavimo.

26.3. Draudikas turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams tik gavęs Priežiūros tarnybos valdybos leidimą.

Priežiūros tarnybos valdybos leidimas perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai.“

26.4. Jeigu draudėjas raštu pateikia prieštaravimą dėl draudiko ketinimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam arba kitiems draudikams, tai draudimo sutartį nutraukiama anksčiau laiko. Draudikas prieš 30 kalendorinių dienų praneša draudėjui apie tai raštu.